

על ה"נמר" סרן משה וויס - ה"נמר של פלוגה י' (יוד), פלוגת החרמ"ש
של גד' 184 בחט' 14

בתחילת ינואר 1970 החלו להגיע למעוזים, בקו התעלה, קצינים ותיקים שכוננו "נמרים", וזאת במטרה לחזק את רוחם של הלוחמים הצעירים בהחזקת קו התעלה הבוער. זאת, עפ"י קריאתו של שר הביטחון, משה דיין, אשר קרא לקצינים ותיקים, להתנדב ולהגיע למעוזים לשלושה חודשים.

תופעת "הנמרים" נוצרה מתוך מצוקה, אשר גברה ככל שמלחמת ההתשה צברה תאוצה, מצוקה שהייתה מנת חלקם של המפקדים הצעירים שפיקדו על המעוזים והתקשו להתמודד עם המלחמה המתמדת של פשיטות קומנדו מצרי, ירי ארטילרי מסיבי וצליפות מאותם צלפים מצרים שטיפסו על צמרות העצים ("קופים") כדי לצלוף בכל מי שהעז מקרב לוחמינו, להרים ראש מעל לסוללה.

המצב הנפשי הקשה של הלוחמים בעקבות הפצועים וההרוגים הרבים אשר גבתה המלחמה, ועצם נוכחותם של מפקדים, קציני מילואים ותיקים, במעוזים, עם ניסיון קרבי, כך סברו בצמרת צה"ל, תסייע ותעודד את רוח הלוחמים הצעירים שאך זה עתה התגייסו לצה"ל.

"הקצינים הצעירים בשירות החובה, היושבים כיום במוצבים -בחורים זהב כולם, הם קורצו מן החומר שאתם קורצתם, אבל אתם -קציני מילואים- בוגרים מהם ומנוסים מהם. ולכן אני פונה אליכם שתתנדבו לשבת איתם שם במוצבים ולהשפיע את הבגרות והניסיון שלכם" הייתה קריאתו של שר הביטחון משה דיין. ואכן הייתה לקריאה זו היענות יוצאת מהכלל.

אחד מאלה שנענו לאתגר, היה סרן משה וויס, מקיבוץ דוברת, אשר נענה לקריאתו של שר הביטחון, והתנדב למעוזים ע"מ להיות למשענת לאותם לוחמים צעירים.

על המעשה, ההרואי במיוחד, של סמ"ר יצחק שרף, בהצלת חייו של ה"נמר"

סרן משה וויס

את המקרה הבא סיפר לי יצחק בעלי ז"ל בעצמו מספר פעמים : מקרה שקרה באחד הקווים בחודש פברואר 1970. בעיצומם של הקרבות בתעלה, הירי הארטילרי, פשיטות הקומנדו המצרי, הצליפות וההרוגים והפצועים הרבים בקרב לוחמינו, בהיותה של פלוגת החרמ"ש י' (יוד) מגדוד 184 של חטיבה 14, בעת שזו ירדה, עוד בינואר 1970, וזאת, לאחר שלושה חודשי אימונים בביר תמד'ה, ולאחר תרגיל אוגדתי אחד בג'בל ליבני, אל מוצבי הפירדאנים אשר בגזרה המרכזית. ובכך החליפה, כמקובל, את גד' 79 של חטיבה 401, ובמקרה הזה גם את לוחמי חטיבה 7 שתפסו את קו התעלה בעת התרגיל האוגדתי בדצמבר 1969. יצחק שרף היה באותה עת, מ"כ חרמ"ש, ומאוחר יותר סמל מוצב, אשר ישב עם חייליו במוצב הפירדאן הצפוני שבכינויו נקרא "עמירם ב'".

כאמור, באחד הימים הגיח לפתע ג'יפ, כרוח סערה, לתוך חצר המוצב, וזאת מבלי שמפקדי המוצב יקבלו התראה על כך. לאחר שהג'יפ הוריד קצין בדרגת סרן, עזב במהירות, מחשש כי המצרים יגלו אותו. הקצין אשר ירד מהג'יפ היה "מבוגר" בגילו ביחס לחיילים הצעירים, החל לצעוד לאיטו עם צ'ימידן ביד. באותו רגע נשמעה "יציאה", יצחק שרף, שהיה באותה עת בעמדת התצפיתן שעל הרמפה, שרק במשקוקית, אך למרבה הפלא, הקצין המשיך ללכת לאיטו מבלי להתייחס לא "יציאה" ולא לשריקה, כאילו דבר לא קרה.

באותן השניות, קפץ יצחק שרף מעל הרמפה שעל הסוללה, ורץ לעברו של הקצין, כשהוא חוטף מידו את הצ'ימידן ודוחף אותו בריצה לתוך פתח המחסה הקרוב. ולאחר מספר שניות נפל פגז בחצר המוצב. המצרים, זיהו כפי הנראה את הג'יפ, ויירו לכיוון המוצב פגזים שחלקם נפלו בשטח המעוז, בדיוק היכן שאותו הקצין יחד עם יצחק שרף היו. איש כנראה לא הסביר לקצין את הדינמיקה היומיומית במעוזים, ואף הוא עצמו לא תיאר כך את המציאות במעוזים.

מסתבר שהקצין, אשר שמו היה סרן משה וויס, היה "נמר" שנשלח למוצב הפירדאן הצפוני "עמירם ב'" להיות עם החיילים הצעירים. לאור האירוע שבו היה

מעורב וויס , באופן לא צפוי, הוא לא היסס להודות מיד לסמל יצחק שרף , ועשה זאת גם בהזדמנות הראשונה בפני כל הלוחמים במוצב בעת שהציג עצמו בפניהם. ועל כך גם מעיד חברו למוצב, אבי ביטון, עוד ב - 2003 (ראה בהמשך) .

מאותו הזמן, נרקמו יחסים קרובים בין משה וויס לבין יצחק שרף שנמשכו לאורך שנים , לאורך כל השירות הצבאי והשירות במילואים ובמלחמת יום הכיפורים ונפשם נקשרה זה בזה.

אין ספק, שעל מעשה הגבורה הזה, של יצחק שרף, וסיכון חייו להצלת מפקדו, היה מקבל היום צל"ש, על שסיכן עצמו להצלתו של וויס.

לימים, מינה מ"פ פלוגה י', רס"ן מנשה ענבר , את משה וויס לסמ"פ הפלוגה. כאשר מנשה ענבר סיים את תפקידו , מונה סרן משה וויס למ"פ פלוגה י', פלוגת החרמש של גדוד 184. וויס אומנם הגיע לשלושה חודשים , אך נשאר שם כ - 15 חודשים עד אוגוסט 1971 המועד שבו סיים גם (כבר סמ"ר) יצחק שרף את שירותו הצבאי.

בשל גובהו, קיבל משה וויס, הכינוי "מונטגומרי" , ע"ש אותו פילדמרשל בריטי מקרב "אל עלמין" במדבר הערבי , מול כוחותיו של רומל, אותו קצין נאצי שביקש לפלוש גם לארץ ישראל . כינוי שליווה אותו גם במילואים וגם במלחמת יום הכיפורים.

אין ספק , שלסרן משה וויס הייתה השפעה עצומה על תפקוד הלוחמים במוצב, בעת הקרבות, פשיטות הקומנדו, המיקוש, והירי הארטילרי . ביניהם גם יצחק שרף . ובעיקר על הביטחון האישי של הלוחמים ובחידוד הנהלים.

זכור לי כי , בהיותי חיילת בגדוד הקשר 197 של אוגדה 252 , הגעתי לגדוד ברפידים באוגוסט 1970. בעת שיצחק, שהיה חברי עוד בהיותי תיכוניםטית , ישב בפירדאנים. זכורות לי שיחות הטלפון הליליות כשאיציק היה מנהל עימי מהמעוזים אל המשרד שלי באוגדה. לא פעם, היה מצרף לשיחה את משה וויס במעין "שיחת ועידה" איתי, כשבעצם שניהם ישבו זה לצד זה בתוך המעוז....כך הספקתי גם אני להכיר את סרן משה וויס .

במלחמת יום הכיפורים נלחמה פלוגת החרמ"ש ה' ("יהווה") בגדוד 407 של עובד מעוז, בחטיבה 600. משה וויס היה בעל תפקיד בפלוגה. ונלחמו יחד. וכששמע וויס שיש בדעתינו לדחות את החתונה שנקבעה לנובמבר 1973, וזאת עד לאחר השחרור הסופי של הפלוגה ועד לסיום המלחמה. הוא התקשר אלי באופן מיוחד, והפציר בי לא לדחות את החתונה, והבטיח לארגן לנו חתונה בפאיד, אך, בלחץ ההורים והנסיבות, נאלצנו לסרב להצעתו של וויס, והמתנו עד השחרור שקרה באמצע פברואר 1974. החתונה נערכה במרץ 1974.

על שירותו במעוזים כתב "הנמר" סרן משה וויס ביומנו :

"זאת היתה תקופה קשה מאוד, גם מבחינת הניתוק מהמשפחה (3 ילדים) וגם הסיכון האישי לאורך זמן. אני יכול לפחות לציין שבתקופה בה הייתי עם החיילים בקו האש נמנעו או קטנו האבדות במקומות בהם הייתי, באופן משמעותי בהשוואה לתקופות מקבילות ביחידות אחרות וקצינים צעירים. וזאת מבלי להפחית מהתוקפנות שהיה צריך לגלות בתעלה, מהצמדות למטרה ומאחזקת קו המים מול הצבא המצרי"

משה וויס נפטר ב - 18 ליוני 2019 בגיל 92 בגבעת המורה שליד עפולה.

תוך כדי התיעוד שלי על שירותו של יצחק שרף במלחמת ההתשה, ובאופן מפתיע במהלך דצמבר 2022, מצאתי דף מודפס, שהיה מונח בתוך הספר **"אבירי הלב - גדוד 184"** ספר על הגדוד הסדיר במלחמת יום הכיפורים. הדף שמצאתי, אמור היה להיות חלק מפרק הפתיחה של הספר הנ"ל.

על פי בקשתם, במהלך 2003, של סא"ל אברהם אלמוג מג"ד 184 במלחמת יוה"כ, ויעל יהלום קצינה בגדוד. מלוחמים בוגרי ההתשה, לכתוב חוויותיהם לפרק הפתיחה של הספר, אשר בעסק בעיקר במלחמת יוה"כ ובמהלכי המלחמה של הגדוד. גם יצחק שרף ואבי ביטון, חברו למוצב הפירדאן הצפוני בהתשה, התנדבו לשלוח לאלמוג סיפור שלהם מההתשה. וזהו הדף שמצאתי, כשכל אחד כותב בו עדות אישית מההתשה. מאילוצי מקום, סיפורם לא נכנס לספר, וכאן הזדמנות לפרסמו. בדף שבעמוד הבא, אשר נכתב כאמור בשנת 2003, כשנה וחצי לפני פטירתו של יצחק שרף ממחלה. בדף מצוייה העדות של שרף, הקשורה

ל"נמר" מש וויס מקיבוץ דוברת על המקרה. וכן עדות של ביטון בו הוא מעיד שהוא זוכר שמשה וויס הודה ליצחק שרף על מעשה גבורתו בפני כל הלוחמים .

סיפוריהם של אבי ביטון ויצחק שרף - מפלוגת חרמ"ש י' (יוד)

במלחמת ההתשה

אבי ביטון, יצחק שרף, היו בפלוגת חרמ"ש י' בגדוד 184 בחטיבה 14 , בתקופת מלחמת ההתשה. אביטון : "באחד מהקווים, בעיצומה של מלחמת ההתשה, הוצבנו במוצב "טמפו" שהיה מוצב צפוני. "טמפו" היה ממוקם כך שבמזרח היו ביצות ובמערב התעלה עד הים, בצד הצפוני הייתה פיתחה של תעלה ברוחב 200 מטר, ורק דרך פיתחה זו היה ניתן לצאת ולהיכנס למוצב וממנו. המצרים הציבו טילי נ"ט מול הפיתחה וטיווחו כל מי שנכנס או יצא. חוץ מזה שכל יום בשעה 16:00 הייתה "המנה היומית" - הפגזה שנמשכה זמן רב. מצב זה מנע במשך תקופה ארוכה את הגעתה של אספקה. בשלב מסויים נאלצו להביא לנו אספקה עם גמלים. במשך יותר מחודש וחצי לא יצאנו הביתה והייתה הוראה שלא לצאת מן המוצב. מצב זה גרם לאחדים לנסות לצאת רגלית לכיוון הבית .

בשלב מסוים, בגלל המתח הרב , הביאו לנו פסיכולוג אשר ישב עם כל אחד מאיתנו בנפרד, ובסופו של דבר החליט כי חייבים להחליף אותנו , וכך אכן עשו לאחר שבוע "

יצחק שרף : " באחד הקווים שהיינו, נדמה לי " בפירדאן" ואנו שכבר התרגלנו ל"יציאות" וידענו איך לנהוג, הגיח לפתע פתאום ג'יפ וממנו ירד "נמר" שנשלח למעוז, היה זה רס"ן משה וויס מקיבוץ דוברת . וויס שלא היה מודע לדינמיקה של המעוז, החל ללכת לאיטו לכיוון הבונקרים . לפתע נשמעה "יציאה" ואני רואה שוויס ממשיך ללכת לאט ולא מתייחס למה שקורה, בשלב זה נתתי קפיצה מעל הרמפה, קפצתי אליו, לקחתי ממנו את הצ'ימדין, והוריתי לו לרוץ אחרי, ומיד דחפתי אותו לתעלה הראשונה . ומיד שנכנסנו לתעלה, נפל פגז מאחורינו בחצר המעוז" .

(אבי ביטון מאשר את המקרה:) "אני זוכר היטב את המקרה שבעקבותיו וויס הודה לשרף לפני כל הפלוגה. והיה אפשר להבין את החיבה המיוחדת שרחש וויס לשרף לאורך כל תקופת שהותם המשותפת במעוזים ובאימונים".

על סמ"ר יצחק שרף ז"ל

יצחק שרף התגייס לצה"ל ב- 14 לאוגוסט, 1968, לוחם חרמ"ש אשר לחם במלחמת ההתשה מנוב' 1968 ועד אוגוסט 1971. בנובמבר 1968 מהטירונות בחסה, הוצב יצחק **בגדוד החרמ"ש 195** של המג"ד יוסי פלד בחטיבה 401 באוגדת סיני 252. ולאחר אימונים במחנה בביר תמדה בסיני, ירד במסגרת החטיבה, לקו התעלה ופלוגה כ' תפסה את מוצבי קנטרה בגזרה הצפונית (פזמון א,ב,ג,ד), וכן את מעוזי "הארבעה" (4,4,א,ב') (יצחק הוצב ב**מוצב 4א'** ("לידו" לשעבר) במסגרת "מבצע מעוז" יחד עם חיילים נוספים עזר יצחק שרף, בנוסף לפעילות השוטפת, ונתן כתף בהקמתו מחדש של **מוצב 4א** מצפון לקנטרה בואך ל"טמפו".

באפריל 1969 יצא יצחק שרף **לקורס מכי"ם**. בסוף יולי 1969 הוצב **בגדוד 9 בפלוגה כ'** בחטיבה 14 ובה פיקד כמ"כ, והכשיר במחנה ביר תמדה חיילים במקצועות החרמ"ש. ולהפכם ללוחמי חרמ"ש.

עם הירידה לקו המעוזים בתעלה, תפסה פלוגה כ' את הגיזרה המרכזית ואת מוצבי הפירדאנים. בסוף מרץ 1970, הפכו שני גדודי החרמ"ש הנ"ל לגדודי טנקים, ולכל גדודי טנקים בשתי החטיבות סופחה פלוגת חרמ"ש אחת. פלוגה כ' סופחה לגדוד 184 והפכה להיות פלוגה י' (יוד). יצחק שרף הפך להיות סמל מוצב "עמירם ב'" בפירדאן הצפוני.

עם קבלת דרגת סמ"ר, ושלושה חודשים לפני שחרורו, עבר יצחק, "כצ'ופר" על שירותו הרצוף במעוזי התעלה, למפקדה האחורית שישבה בטסה, ושימש יד ימינו של מ"פ המפקדה, סרן מיארה. וזאת עד לסיום שירותו באוגוסט 1971. סמ"ר יצחק שרף נולד ברמת גן ב- 27 למרץ 1950, ובגיל שנתיים עברו הוריו לגבעת שמואל, לשכונת קריית ישראל. היה בתנועת השומר הצעיר, למד בתיכון טכניקום בגבעתיים. הצטרף להוריו בשליחותם באפריקה. בקניה וניגריה, ולמד

שנתיים בתיכון "ניירובי סקול" בניירובי שבקניה . יצחק חזר ארצה במאי 1968 לקראת גיוסו לצה"ל , כשבאמתחתו היו כבר רישיון נהיגה ורישיון טייס. עם חזרתו, הכיר את יפה שרף (לבית שאשא), גם היא בת גבעת שמואל. עוד בהיותה תיכוניסטית, ועם גיוסה הוצבה יפה ברפידיים בגדוד הקשר של אוגדת סיני 252 . השניים נישאו מיד עם תום מלחמת יום הכיפורים, והביאו לעולם 3 ילדים. יצחק נפטר ממחלה, ביוני 2005 . ונקבר בבית העלמין "ירקון" בפתח תקוה.